

Wiadomości

Czwartek, 19 sierpnia 2021

79. rocznica likwidacji getta i oficjalne otwarcie Siduru Przechodniów

Dziś (19.08) obchodzimy w naszym mieście smutną rocznicę - dokładnie 79 lat temu, społeczność żydowska bezpowrotnie zniknęła z Gorlic. W tym roku, obchody były wyjątkowe, bo połączone z oficjalnym otwarciem niedawno powstałego, niezwykłego pomnika – Siduru Przechodniów.

Z tej okazji, na zaproszenie Burmistrza Rafała Kukli, w uroczystości udział wzięli znamienici goście: Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Barbara Batruś, Radna Województwa Małopolskiego Jadwiga Wójtowicz, przedstawicielka Konsulatu Generalnego Niemiec w Krakowie Konsul Ursula Maier, Starosta Gorlicki Maria Gubała, przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych, ds. kontaktów z diasporą żydowską Grzegorz Jopkiewicz, Przewodniczący Rady Miasta Gorlice Robert Ryndak, Prezes Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie Tadeusz Jakubowicz, przedstawiciel społeczności żydowskiej z Nowego Jorku, Rabbi Israel Halberstam, Prezes Komitetu Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej w Tarnowie Adam Bartosz, Przedstawiciele Sądeckiego Sztetlu – Edyta Danielska i Artur Franczak, przedstawiciele Muzeum Okręgowego w Tarnowie – Kazimierz Kurczab i Natalia Gancarz, przedstawiciel Muzeum Polin Krzysztof Bielawski. Prócz gospodarza – Burmistrza Rafała Kukli, na uroczysci byli obecni Zastępca Burmistrza Łukasz Bałajewicz, Sekretarz Miasta Daniel Janeczek, Kierownik Wydziału Oświaty, Kultury i Promocji Wojciech Zapłata i jego Zastępca Marcin Gugulski.

Oficjalna część uroczystości rozpoczęła się pod pomnikiem Latarnią Nieobecnych. Spotkanie prowadził Dyrektor Gorlickiego Centrum Kultury Janusz Zięba. Po przywitaniu gości i krótkim wprowadzaniu, odbył się uroczysty Apel Pamięci, który poprowadzili przedstawiciele Sądeckiego Sztetla Edyta Danielska i Artur Franczak.

Po apelu, głos zabrał Burmistrz Miasta Gorlice Rafał Kukła: *Nasza wspólna obecność w tym wyjątkowym dniu jest dla mnie i dla gorliczan niezwykle ważna. Pokazujemy, że stoimy ponad podziałami politycznymi, by bezinteresownie oddać cześć pomordowanym – ludziom, którzy zniknęli z Gorlic na zawsze. Pokazujemy, że pamięć jest dla nas tu zgromadzonych niezwykle ważna. Wyrazem tej wyjątkowej pamięci i dbałości o historię, niech będzie także nowy, symboliczny pomnik - Sidur Przechodniów, który dziś uroczystie odsłaniamy. To*

miejsce pamięci o naszych sąsiadach, znajomych, przyjaciółach, ludziach, którzy współtworzyli to miasto i z którego bezpowrotnie zniknęli. Miejsce, stworzone po to, aby pamiętać o naszej wspólnej historii i strasznych wydarzeniach II wojny światowej, nigdy nie zginęła. – mówił burmistrz.

Głos zabrali także Poseł na Sejm RP Barbara Bartuś oraz Rabbi Israel Halberstam i Prezes Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie Tadeusz Jakubowicz, którzy nie kryli swojej wdzięczności za wybudowanie pomnika.

Na koniec, Burmistrz Miasta Gorlice Rafał Kukla wraz z jego Zastępcą Łukaszem Bałajewiczem i Przewodniczącym Rady Miasta Gorlice Robertem Ryndakiem, Poseł na Sejm RP Pani Barbara Bartuś oraz Przewodniczący Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwość w

Radzie Miasta Gorlice Pan Robert Gryzik, Radna Województwa Małopolskiego Jadwiga Wójtowicz, Przedstawiciel Niemieckiego Konsulatu Generalnego w Krakowie, Pani Konsul Ursula Maier, Starosta Powiatu Gorlickiego Maria Gubała wraz z Wiceprzewodniczącym Rady Powiatu Romenem Dziubią, Prezes Komitetu Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej w Tarnowie Adam Bartosz z Dyrektorem Muzeum Okręgowego w Tarnowie Kazimierzem Kurczabem, Dyrektor Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów Zdzisław Thol oraz przedstawiciele Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, złożyli pod pomnikiem wieńce.

Po oficjalnej części, w Gorlickim Centrum Kultury odbyła się artystyczna część uroczystości, na której zgromadzeni goście oraz gorliczanie mieli okazję zobaczyć spektakle Witolda Dąbrowskiego - „Opowieści z nocy” oraz „Był sobie raz...” w wykonaniu Teatru NN Lublin, oraz dwuczęściowy koncert Magdy Brudzińskiej Klezmer Trio.

W połowie października 1941 roku utworzono na terenie Gorlic getto. Na niewielkiej przestrzeni, prócz 3500 miejscowych Żydów, umieszczono także ludność żydowską przesiedloną z okolicznych miejscowości. Od wiosny 1942 roku zaczęła się stopniowa, systematyczna likwidacja ludności żydowskiej w getcie, dokonywana przez Niemców oraz policję ukraińską. Ostateczna likwidacja getta gorlickiego miała miejsce w sierpniu 1942 roku. W dniach 14-19 sierpnia Niemcy dokonali na terenie miasta, w tzw. Buciarni oraz w lesie Garbacz egzekucji ok. 900 osób. Wywiezieni Żydzi gorliccy zostali zamordowani w Bełżcu prawdopodobnie 20 sierpnia 1942 roku. Naszym obowiązkiem jest pielęgnowanie pamięci o tamtych strasznych wydarzeniach – otwarty dziś oficjalnie Sidur Przechodniów, będzie symbolem i upamiętnieniem tych dni i przestrogą dla przyszłych pokoleń.